

Demo zaadvaste bloemkool op 't Rusthof

Op 26 juli is het allesbehalve rustig op het 't Rusthof want het is er volle oogstperiode. Het groentebedrijf van Walter en Roos Cambie bestaat uit 10 ha akkers met een aantal plastic tunnels en 70 are onder glas. Sedert de omschakeling in 1996 naar de biologische teelt is het bedrijf geëvolueerd van een 20-tal ha akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt met als hoofdgewassen prei, bloemkool en knolselder naar een kleinschaliger maar meer intensief bedrijf met fijne groenten en kasteelten. Deze bedrijfsevolutie kenmerkt het ondernemerschap van Walter en Roos. Enerzijds zoeken ze nog voortdurend naar het voor hen ideale bedrijf en anderzijds blijven ze niet bij de pakken zitten bij tegenslag. Na deze korte bedrijfschets namen Walter en Roos ons mee langs hun kasteelten en de akkers met diverse groenten.

Tomaat

De tomaten staan in dubbele rijen met tegen elke rij planten een T-tape. Om een meer evenwichtige wortelontwikkeling te bekomen wil Walter in de toekomst T-tape voorzien aan beide kanten van de rij. De bestuiving gebeurt door hommels. Om veronkruiding van de serre zoveel mogelijk te voorkomen wordt er niet bemest met stalmest maar enkel met patentkali en bloedmeel. Om het humusgehalte toch op peil te houden wil hij later ook werken met compost. Momenteel maakt hij al gebruik van compostthee met als doel de planten en de micro-organismen op de planten te voeden en zo een weerbare plant te bekomen. De thee wordt toegediend door ze in de serre te vernevelen.

Een collectie van 28 tomatenrassen maakt ons bezoek alvast de moeite waard. Klinkende namen als Coeur de Boeuf en Moneymaker en meer exotische namen als Black Cherry, Cherry Ghost, Black Sea Men en Orange Banana passeren de revue. Een sprekend voorbeeld van wat genetische diversiteit in één groentesoort kan betekenen. De zaden zijn afkomstig van de tuiniersvereniging 'Fraternités ouvrières' in Moeskroen, die in hun biologische tuin met permacultuur al meer dan 30 jaar honderden (oude) groente- en fruitrassen in stand houden en vermeerderen. Walter merkte reeds na het uitzaaien van de rassen op dat er tussen de tomatenrassen grote verschillen waren in kiemkracht. Ook de ontwikkeling van de planten varieëert van een zeer beperkte lengtegroei en weinig bladmassa tot zeer weelderige planten die tot de nok van de serre reiken. Momenteel wordt er volop geoogst maar is er nog geen directe afzet gevonden. Deze types vruchten blijven immers nicheproducten die moeilijk via de groothandel hun weg naar de klant kunnen vinden. Bovendien zijn de aangeboden volumes te klein voor afzet aan de grootdistributie. In het overgrote deel van de serre is daarom het hybride ras Admiro geplant, een fijne vleestomaat van De Ruiter Seeds. Dit ras wordt geteeld op vraag van Tuinbouwveiling Brava en verzekert een vlotte afname en een uniform aanbod voor de klanten. Het is voor Walter evenwel nog zoeken naar de juiste plantdichtheid om te komen tot een optimale vruchtgrootte. Naast de tomaten worden we in de serres nog courgettes (voorjaar) en snijbonen geteeld. Voor de bestrijding van plagen in de kas worden waar mogelijk natuurlijke vijanden ingezet, bijvoorbeeld tegen spint in bonen.

Bloemkool

Net buiten de serres hielden we even halt bij de bloemkolen van het ras Neckarpele dat Walter op vraag van Bingenheimer vermeerdert. Preiteler Marc Peeters uit het Mechelse gaf hier ook zijn ervaringen mee in de teelt en vermeerdering van zaadvaste bloemkool. Hij benadrukt dat het vooreerst belangrijk is een groot aantal planten te hebben om hierin een eigen selectie te maken. Hij zelf koos vroeger 12 planten uit één hectare bloemkool. Van deze planten hield hij voldoende zaad over om verder te gaan. Hij maakte bovendien de selectie in een tijdspanne van 2 dagen om te beschikken over types die gelijktijdig oogstklaar zijn. Dit is van belang om in de volgende generaties snel resultaat te bereiken

op vlak van een gelijktijdig oogstmoment. Andere selectiecriteria zijn krachtig loof, sterke planten met een goede bladmassa en bladeren die neigen tot afdekken van de bloemkool. Verder moet ook de kool zelf worden bekeken, zoals de structuur van de roosjes.

Als laatste onderdeel van de rondleiding in de openluchtteelten bezoeken we een bloemkoolveld waar in samenwerking met PCBT een collectie van vijf oude zaadvaste rassen is uitgeplant. Deze proef werd aangelegd in het kader van het demonstratieproject 'Genetische diversiteit in groentegewassen in actie'. Het oorspronkelijke doel van de proef was om de biodiversiteit te tonen van nog bestaande regionale telersselecties bloemkool. Telerselecties van zomerbloemkool zijn helaas volledig verdwenen in West-Vlaanderen en verdrongen door hybriden. Voor deze demonstratieproef zijn daarom een aantal oude zaadvaste rassen van bloemkool uit de Nederlandse genenbank (CGN) uitgezaaid. De in deze collectie opgenomen oudere Alpha- en Lecerf types zijn nog van oorsprong echte tuinderselecties. Deze werden door verschillende tuinders verder vermeerderd en verbeterd en zijn vervolgens naar de veredelingshuizen gegaan en geregistreerd. De andere twee opgenomen rassen, Celesta en White Summer, zijn ontstaan uit kruisingen met bloemkoollijnen van respectievelijk de Nederlandse zaadhuizen Rijk Zwaan en het voormalige Sluis & Groot. De Alpha-types, welke van oorsprong geselecteerd zijn door telers uit de streek Alphen aan de Rijn, zijn duidelijk minder geschikt zijn voor de zomerteelt. De rassen die zich best toonden in de collectie, zijn White Summer en Lecerf-B. Beide rassen zijn zeer bladrijk en hebben een iets betere zelfdekkendheid. White Summer leek het minst schiftgevoelig van de vijf selecties. Schiff, ook witte doorwas of mos genoemd, is een fysiologische afwijking die zorgt voor een harig uiterlijk van de kool. Het fenomeen wordt bevorderd door verstoorde groei tijdens koolaanleg onder invloed van hoge temperaturen en vocht. Algemeen vertoonden de kolen minder schift dan op de biologische proefhoeve van het PCBT waar een parallelle proef aanlag. De koolkwaliteit van deze rassen voldoet echter niet meer aan de huidige markteisen. De grootdistributie vraagt een vaste witte kool met mooi gesloten roosjes zonder schift. De hedendaagse hybriden zijn hiernaar veredeld en leveren bovendien een zeer uniform product, ideaal voor de groothandel. De zaadvaste selecties kunnen helaas niet meer voldoen aan deze kwaliteitseis. Marc Peeters noemt bloemkool evenwel een dankbaar gewas voor selectie, omdat het snel reageert op een positieve selectie. De teelt van zaadvaste bloemkool kan dus zeker nog mogelijkheden bieden voor telers met een directe afzet die aan de slag willen met selectie en vermeerdering op hun bedrijf. In het kader van het behoud van de genetische diversiteit in onze groentegewassen is zaadvaste bloemkool een 'zorggewas'. De avond werd afgesloten bij een drankje en een laatste uitwisseling van ideeën.